

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányos számítottak.

Nyilvántartásra 50 fillér.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapkiadónos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Nagy takarítás.

Megszűnt a nyugalom, mely hónapok óta a szerb hadi színtéren uralkodott. Osztrák-magyar és német útegek tüzelik a szerb erődtáborokat és gyalogságunk is támadja a szerb hadállásokat. Hogy nem véletlen műveletről, hanem tervszerű taktikáról van szó, az kétséget alig szenvedhet.

A jelentésekből következtetni lehet arra, hogy az új offenzíva széles alapon indul és hogy ezáltal erőteljesen, a döntő sikerre való kilátással kezdődik, azt biztosra lehet venni. Fegyvereink ezáltal ezen a vonalon is győzedelmeskedni fognak. Biztosítja ezt nekünk az általános hadihelyzet, mely nekünk Oroszországban kivívott győzelmeink után az oroszoknak élet-halálvergődése dacára most már megingathatatlanul kedvező.

Szerbia megtámadása igazolja a német kancellár nemrég tett kijelentését, hogy az ellenség megtámadására nagyszámú katonaságunk szabadult fel az orosz harctéren. Tudjuk immár, ki ellen készül az újabb támadás. Végleg leszámolunk most Szerbiával. Ameddig a helyzet keleten és Galiciában még nem volt tisztázva és az orosz hadsereg még teljes erejét bírta, nem foglalkozhattunk Szerbiával, mert összes erőinket a legveszélyesebb ellenség ellen kellett felvonultatnunk, hogy mindenekeelőtt vele végezzünk. Meg kellett elégednünk azzal, hogy egyelőre Szerbiával szemben tisztán védelmi állásba helyezkedjünk. Most az orosz hadsereg veresége után, ismét felveheljük ofenzívánkat Szerbia ellen.

Ez az offenzíva az általános helyzetre való tekintettel azért nagyjelentőségű, mert győzedelmes előrehaladásra utat nyit a központi hatalmaknak a Duna mentén Bulgáriához. Ezáltal — Románia elkerülésével — közvetlen összeköttetést létesíthetünk Bulgáriával a Dunán, ami különféle szállítási eszközöket könnyíti meg s nincs kizárva, hogy a Dunának ily módon való elfoglalása döntő hatást fog gyakorolni a további hadműveletekre.

Ugy látszik, hogy ellenségeink is tisztán látják akciónak nagy horderejét; erre vallanak legalább azok a hírek, hogy az antánthatalmak a szerbeknek katonai segítséget fognak nyújtani és minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a központi hatalmak és Konstantinápoly közt a közvetlen összeköttetést létesítsék megakadályozzák. A központi hatalmak nagy hadiereje, katonáik és a török katonák lelkesedése és önfeláldozó vitésége, nemkülönben a bolgároknak mozgósításukkal történt határozott állásfoglalása azonban minden bizonnyal meg fogják törni az ellenség szándékait és mint minden más vonalon, úgy itt is, csakhamar érvényesülni fog az a főlény, melynek végeredménye győzelmünk lesz.

Oroszország veresége, a nyugati hadszíntéren el nem maradható offenzívánk, az a megfenyítés, mely az olasz perfidiára, a szerb gyilkosok alattomoságára vár, végre pedig Konstantinápoly megvédeése meg fogják hozni a döntést: a központi hatalmak és szövetségeseik győzelme ennek a sokat zaklatott Európának meghozza a békét, melynek tartósságát nem utolsó sorban az is fogja biztosítani, hogy a háborúba immár bevont balkán tűzfészek évtizedek óta mindig újból meg újból felcsapódó lángjai örök időkre el lesznek oltvá.

Tanítók a tüdővész ellen.

(1000 korona jutalom 10 tanítónak.)

A tüdővész elleni védekezés szociális ismereteinek terjesztésében nagy szerepük van a tanítóknak. A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület, ez a par excellence tüdővész ellen küzdő társadalmi és egészségügyi szervezet évről-évre a magyar tanítósághoz fordult, hogy legyen segítségére a tüdővész elleni ismeretek terjesztésében. A tanítók az iskolájukban a jó levegőnek, tisztaságnak, rendszeres étkezésnek egészségügyi fontosságát már a multakban is hangsúlyozták, újabban azonban a tuberkulózis elleni védekezés országos szervezése folytán a tanítók cöludatosabbak lettek és érintették a fertőzés veszedelemének orvostudományi kritériumait is. A zsenge növendékek előtt a tanítók a mindennapi élet szörnyű példáival bizonyították, hogy az egészséges életmód elemi szabályainak be nem tartása minő szörnyű rombolásokat idéz elő a családokban. A tuberkulózis lakásbetegség. Ezt igazolják a legalsóbb népesség körében pusztító és nemzedékről-nemzedékre valósággal öröklődő fertőző esetek. A megismerésnek, a körözés és megállapításnak pedagógiai felhasználása alkalmas arra, hogy a növendékek révén az alsóbb népesség körében áldásosan terjessze az egészségügyi ismereteket.

A magyar tanítóság helyesen ismerle fel a maga feladatát e téren s a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület évről-évre konstatahálta, hogy a tanítóság munkája milyen jelentékenyen segíti előre humanitárius és ismeretterjesztő tevékenységét. Ez indította az egyesületet arra, hogy legújában egy egészségügyi tizparancsot is köz forgalomba hozott, amelyet sok ezerszámban szétküldött az iskolák vezetőinek.

Kétségtelen, hogy ez az egészségügyi tanácsadás megtalálja az utat a gyermek elmékhöz és a gyermekeken át a szülőkhöz.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület a tanítóság nemes munkáját méltányolni kívánta azzal, hogy az ország tanítói karából 10 olyan tanítót, aki a tüdővész elleni védekezés szociális ismereteinek terjesztése körül a legtöbb eredményt produkálta,

100—100 korona jutalomban, vagyis összesen 1000 korona jutalomban részesített. Az egyesület mérlegelte a hozzá betervezett jelentéseket s ezek alapján a következő tanítóknak ítélte oda 100—100 koronás jutalmait: Bagoly Béla ig. tanító (Barátos), Fischer Lipót ig. tanító (Liptószentmiklós), Fülöp Gyula tanító (Nagyrákos), Horn József isk. igazgató (Poprad), Kiss Béla ig. tanító (Ujpest), özv. Konecsny János tanítónő (Szilágyosmlyó), Kovács Ida övönő (Vészto), Nergert Vilma tanítónő (Jászkarajenő), Lukács Dénes tanító (Alsógyertyán), Szutter Dániel ig. tanító (Pápa).

A magyar tanítóság nem szokott hozzá, hogy a maga önfeláldozó, önzetlen, hazafias és szociális tevékenységét, akár a nyilvánosság, akár magánosok részéről valami nagy méltánylásban részesíték. Epen ezért különösen megemlékezésre méltó a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesületnek ez a spontán elismerése, mely a maga anyagi értékén messze túlmenőleg, rendkívüli erkölcsi értéket jelent a tanítóság szempontjából. Hiszszük, hogy a magyar tanítóság a tuberkulózis elleni védekezés áldásos ismeretterjesztése terén további eredményes munkásságot fog kifejezni.

Nyílt levél.*

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Kérem ezen szomorú esetet becses lapjában közzé tenni.

Brutális pap.

Mozsár István, Stridóvár és környéke általános gyűlölet plebánosa, annyira meghurcolt családdal együtt ezen gyászoló válságos napjaimban, melyet megtorlatlanul nem hagyhatok.

A dolog a következő: Férjem Forintos Lajos postamester váratlanul hirtelen elhunyt, abban a percben, midőn a meghívott lelkész belépett; s így a szent gyónást nem végezhetette. Ez oknál fogva a plebános megtagadta a harangozást s a temetőbe elkiesztést. S midőn a drávavásárhelyi esperes úr az ő saját felelősségére megegyezte a tiszteletteljes eltemetést, akkor is konokul ragaszkodott a paragrafusokhoz, ezzel az indoklással hogy neki még az esperes sem parancsol. S hogy a nép haragja elől kibújjon, azt hangoztatta nekik, hogy a megboldogult luteránus volt. Holott sokkal buzgóbb rómkath. volt, mint ő, pap léte.

Mozsár István a boldog emlékü elődjére, a kedves jó Ivkó plebánosunkra, haldoklása közepett azt mondta nevetve, örvendő férjem és én előttem, »Most dögledik.« Minden soromra szent esküt merek tenni.

*A közleményért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Férjemre pedig csak azért haragudott, mert boldogult elődjét folyton jelentgette s férjem nyakára járt, hogy mutatná elő, mit s kiknek írt. De férjem természetes erre nem volt kapható, e miatt azóta folyton elenszenyvel viselteletl iránta.

Vég nélküli sok intézkedés után, végre a helybeli jegyző urunknak megígérte, hogy rendben eltemeti.

E közben az esperes úr volt szíves telefonon érdeklődni a dolog mibenlétéről, mert ellenkező esetben az érsek úrral akarta elrendeltetni a végiszlességet.

Híres plebánusunk az utolsó percig hittegetett, mikor már másfelől az intézkedést lekéstem.

Megszegte Beletz jegyző úrnak tett szavát. S a harangozót, amiért bátor volt harangozni, 30 évi hű szolgálata után állásából kidobta, leányát harangozás közben fölpofozta, ki sirva futott hozzánk panasza-ra.

Az elhozott gyertyatartókért is nagy patáliát csapott. Szóval a legközségesebben viselkedett.

Temetőbe kivételkor harangoztatott egy kicsit. Káplánjához kántort nem adott, de aki helyettesítette, egy sokkal nagyobb ember, a köztisztelőt s szeretetben részesülő ráczkanizsai igazgató tanító, Tihanyi Lajos úr. Melyért ez utón is halás köszönetet mondok. Azért a temetés inopozással folyt le, csupa intelligencia volt jelen s számos koszorúkkal elhalmozták. Szegény férjem iránti mély részvét nyilatkozott meg a temetésen.

Legvégső kétségbeesésemkor, mikor kérdeztem: nem lesz hát harangozás? Azt izente, ahhoz semmi közünk!

A gyászmisét is 1 órával előbb tette és orgona nem szólt, sem harang.

Boldogult elődjét addig jelentgette, míg teljesen betegé tette s a sirba vitte. Vajjon, nem jut-e ő is hasonló sorsra?! De a bosszú mindig az illetékes saját magára száll vissza, s ezt egy gyenge tudatlan asszony jó szívével idézte elő azzal, hogy nem mert igen ideges, féltékeny, férjének papot hívatni.

Távozzon tőlünk ez a brutális pap, ne botránkoztassa tovább is nyáját.

S mennél távolabb esik tőlünk, annál közelebb állunk az egy igaz Istenhez!

S még egyet igen tisztelt Szerkesztő Úr! Szabadjon kérdeznem a stridói plebánostól, hogy az ő személyének és hivatásának szóló paragrafusokat is oly hűségesen betartja-e, mint azokat, amelyek más embernek szólnak?

Stridóvár, 1915. szept. 24.

Mély tisztelettel

Özv. Forintos Lajosné
postamester.

Utazási igazolványok.

A m. kir. belügyminiszter 32000 sz. rendelete a hadművelési területekre vonatkozólag a polgári személyforgalom korlátozása és igazolási kötelezettség tárgyában új intézkedéseket léptetett életbe. A rendezvényfelől megszűnteti a Csáktornya—Nagykanizsa és Csáktornya—Zalaegerszeg felől és felé irányuló utazási igazolványkényszeret, másfelől azonban ránk nézve a szomszédos Horvát-Szlavonország és Ausztria felé és felől irányuló utazásokra nézve új különleges igazolványkényszeret rendel el.

A rendelet kétértelmű hadművelési területet különböztet meg: belső és külsőt. Vidékünk egyikez sem tartozik, de érinti a külső terület: közvetlenül Varasd és Belovár vármegyék s Stajersorszag, közvetve Zágráb, távolabb Pozsega-, Verőce; Baranya vármegyék, Pécs, Zágráb városok stb. révén.

Ugy belső területen, mint külső területre való utazásra, a személyazonosság igazolására igazolójegy váltandó. Ausztria területén csak az oly igazolójegy érvényes, melyhez a birtokos arcképe is hozzá van erősítve. A külső terület határvonalának átlépésére csak a következő záradékkal ellátott igazolójegy jogosít: »Érvényes a külső hadművelési terület határvonalamk állapására.« Az igazolójegy 3 hónapig érvényes, de meghosszabbítható. Az igazolójegy kiállítás díjmentes, de bélyegilletékként a nap-számmért dolgozók 30 fillért, egyéb személyek 2 K-t fizetnek. Az igazolójegy kiállítására községekben a járási főszolgabíró, ahol a főszolgabíró és kirendeltség hatásköri területe összeesik, mindkét hatóság illetékes. (A csáktornyai határendőrségénél az igazolványok kiadása hétköznap d. u. 2—5-ig, vasárnap d. e. 9—11-ig, a községi előjáróságnál hétköznapokon d. e. 9—12 óráig történik.)

A külső határvonal átlépésénél, de szomszédos forgalomban (40 km.-en belül), a rendes igazoló okmányon kívül a Személyazonossági igazolvány is érvényes. Erre csak a határ mentén lakók jogosítottak, mint állandó szolgálati viszonyban lévő munkások, továbbá azok, akiknek erre birtokuk vagy bérletük van, vagy akik orvoshoz, gyógyszerárba (gyalog, kocsi, vasúton) utaznak, vagy élelmi cikkek adásvétele céljából vannak a szomszédos forgalomra utalva. Hatóságok idező végzése is érvényes az utazásra, ha a személyazonosság azon a hatóság által igazolva van. A személyazonossági igazolványt a községi vagy kerégyező állítja ki. Érvénye 1 hónapra terjed, de meghosszabbítható. Ha ez az utazás a szomszédforgalom területére, csak akkor fogantatosítható, ha az igazoló jegyre az illetékes rendőrhatalóság az utazás időtartamának záradékát rávezeti.

A féljegy váltására jogosító arcképes igazolvány tulajdonosa ezenkívül semmiféle igazolójegyet nem tartozik vállalni s azzal korlátlanul utazhatik.

Aki igazolókmányával bármiképpen visszaél vagy a rendelkezéseket megszegi, 15 napi elzárásra s 200 K pénzbüntetésre ítéltelhető.

— **Hirdetmény.** Csáktornya község előjárósága által a járás főszolgabírájának 7879/1915 sz. rendeletére közhírre tételek, hogy mindazon népfölkelő kötelesek, akik az 1872—1865 évben születtek és a bemutatató szemlén alkalmasaknak találtak és annak idején midőn katonai szolgálatot teljesítettek tisztek voltak — tisztelt való ki-nevezésükre vonatkozó kérvényüket sürgősen, legkésőbb azonban e hó 5-ig az illetékes népfölkelő parancsnoksághoz terjesszék be. A községi előjáróság.

K Ü L Ö N F É L É K .

Előbb és most.

Gomoly után gomoly támad koromsötét,
Ott botorkál benne az az ősi kék.
A hőhéművészek mesteraikotása,
Szennyes és véres s ah, mégis olyan drága;
Drágább talán, mint az Ur kálváriája.

*Bitófát faragtak, oltár lett belőle;
Gyertya nem ég rajta, nincsen tördepöze,
Gondolat virágok fűdik az egészét,
Mellette fogva tart egy csodás ígézet,
Térdre hullni kész a kegy és a ... becsület.*

*Gomoly után gomoly támad koromsötét,
Ott botorkál benne egy régi s új kék.
Dob pereg trombitahang csattogva szárnyal,
Rohanunk előre tétlen, viaben, sárban.
És a tizenhárom ... Nem! most már sok száz van!*

*S akik akkor kacagtak s nagyot nevettek,
Meghajlják az oltár felé a fejüket.
Bitófát faragtak, szent kép lett belőle
S immár ők is, ők is ott vannak élőtte.*

Bezerédy Lajos.

— **Kérem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXXII-ik évfolyam IV-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük előfizetőinket, kiknek előfizetési lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

— **Kiüntetés.** Ötfelesze a király Masztnak József (Masztnak József csáktornyai iparos fia.) déli vasuti hivatalnoknak a hadiforgalom terén teljesített külön szolgálatainak elismerésül az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **Halálozás.** Antolek József zágrábi posta- és táviratnancos, a posta- és távirat tisztiképző tanfolyam tanára, életének 60-ik, állami szolgálatának 27-ik évében, rövid szenvedés után Zágrábban elhunyt. Antolek József egyidőben a csáktornyai kir. postahivatalnál is főtisztí minőségben szolgált.

— **Gyászhir.** Kelemen Ferenc, kocsáros, városunk derék polgára, szept. 24-én 50 éves korában elhunyt Csáktornyan. Nyugodjék békében!

— **Hősi halál.** Kítka Frigyes 53. gyalogezredbeli százados, az arany érdemkereszt tulajdonosa a harctéren szerzett sebesülése következtében Budapesten elhunyt. Kítka Frigyesben Zindi Olga urnő férjét siratja.

— **Áthelyezés.** A vallás-és közokt. ü. m. kir. miniszter dr. Pólya Sándor kir. t. tanfelügyelőt Veszprém vármegyéből a zalavármegyei kir. tanfelügyelőséghez áthelyezte.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli vörös kereszt főkegyelet, illetve az üdítő állomás céljára méltóságos tolnai Festetics Jenő gróf úr 600 koronát volt kegyes adományozni, mely nagylelkűségért fogadja Ó Melőtsága a főkegyelet elnöke, illetve az üdítő állomás vezetésége részéről a leghálásabb köszönetet. — Stridóvárról N. N. 3 korona 40 fillért küldött be a Vörös Kereszt egylet helybeli főkegyeletének, melyért az egylet elnöke nyilvános köszönetét fejezi ki.

— **Adományok.** Hoffmann Ignácnál tartózkodó Focher Franciska rokonának Magduska és Rózsika lánya a Vöröskereszt helybeli fiókja javára 2830 gyűjtött, Stridóvárról egy ismeretlen pedig ugyanerre a célra 340 K-t posta úttján küldött, melyért az elnökség köszönetét nyilvánítja.

— **Áthelyezés.** A zágrábi érsek Szerša Máté stridóvári káplánt, hitoktatót, Koprivnica melletti Rasinára helyezte plebánus helyettesnek, Stridóvárra pedig a szemináriumból most kikerült Lichtenberger Pétert küldte ki segédlelkésznek és hitoktatónak.

— **Foglyok szökése.** Az elmúlt héten Murafüreden közel a révhez két orosz fogoly hozatta át magát csónakon. Ait István

biró tudomást vett róla, elcsapte őket. Az egyik Drigori Baravko 28 éves szakaszvezető egy kozákezedből; a másik Tyerentyov Janek 23 éves galogos közember. Állítólag 6-an szöktek meg a zalaegerszegi foglyatáborból, ezek közül 5-en már kézrekerültek, Szerbia felé törekedtek. Hátizsákjuk tele volt élelmiszerekkel, mit a jölelők lakosoktól kaptak. Elég meggondolatlanul segítő elő ily, maga a nép, a szökések lehetőségét.

— **Utonállás.** Györgyhegyen, Petovári korcsmájában idogát a minap Nemeč István gáborvölgyi lakos, kihez Zadravec Ferenc (Kupasz) 17 éves rovott multu legény csatlakozott. A legény 2—3 teát fizetett a borközi földművelés és azután távozott. Ámde az uton megvárta a hazatérő mecenását egy völgyben, kit arcul vágott, fojtogatott, majd elszedte a nála már a korcsmában észrevett, körülbelül 40 kor. pénzét. Az éber strídóvári csendőrség azonban hamarosan kipuhította az ügyet és az egész télen tyúklopással foglalkozó kiskorú legényt, ki egy jómódú gáborvölgyi gazdának a fia, ujból átadta a bíróságnak.

— **Uj sorozások.** A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki az új sorozásokra nézve. A rendelet szerint most mindazok az eddig alkalmatlanoknak találtattak kerülnek sorozásra, akik 1873 január 1-je és 1896 dec 31-ike közt születtek. Ezek a pótszemléken alkalmasságukhoz képest osztályoztatni fognak. Az 1873 január elseje és 1896 december 31-ike közt született népfölkelésre kötelezettek pedig, akiket felmentettek a tényleges népfölkelői szolgálattól, népfölkelői igazolványi lapot ki kell tölteniük akár kiképzett (A. alosztályú), akár ki nem képzett (B. alosztályú) népfölkelők azok. Nem tartoznak népfölkelői lapot kifizetni a tartalékosok, továbbá a szolgálaton kívüli viszonyban lévő és nyugdíjas katonai havi díjasok, amennyiben katonai rangjukat megtartották.

— **A vármegye egészségi állapota.** Árvay Lajos vármegyei alispánnak a törvényhatóság közgyűlése jelentése szerint ez év 2-ik negyedében fertőző betegségekben 1154 betegedett meg, meghalt közülük 84 egyén. A legtöbb betegség kanyaróra (498), vörhenyre (223), hasihagymázra (158) s hólyagos himlőre (115) esett Érdekes, hogy a betegek közül 150 katoná volt Trachomában ez év első felében ápolás alá került 174 egyén. Orvosrendőri boncolás 2, külső hullaszemle 57 esetben teljesített. Snylgyos testi sértésnek 24 esete jelentelt be. Öngyilkosságot 14 egyén követelt el. Véletlen szerencsétlenségből bekövetkezett halálnak 24 egyén esett áldozatul. Szerencsétlen születések 8 esetben volt orvosi beavatkozásra szükség. Elmekórnak 13 esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát. Veszelt embarás következtében 1 egyén szállítottat a budapesti Pasteur-intézetbe. Két évnel fiatalabb gyermek gyógytatása 82 esetben lett elmulasztva.

— **A háború.** Minden harctéren elkésredett küzdelmek folytak a mult héten. Az antant kétségbeesetten erőlködik, hogy még a tél beállta előtt sikereket érjen el, részben pedig hogy ezekkel a Balkán-államokra hatást gyakoroljon s így a Dardanellák kudarcait kiköszörülje. A franciák és angolok Franciaországban iszonyú offenzívát kezdtek. Minden erejüket latba vetik, hogy a németek frontját áttörjék s őket Franciaország és Belgium területéről kiűzzék. Persze, hogy a németek erre jó előre elkészültek s a he-

ves támadásokat energikusan visszaverik. Oroszországban Hindenburg pontosan előre halad; bár a terepviszonyok s a vasutak hiánya nagy nehézségeket támasztanak. Azért azonban Dünaburg és Riga sorsa meg van pecsételve. Volhyniában is a nagy orosz offenzíva megtörtött s az oroszok az egész vonalon visszavonulónak vannak mindenfélé. Az olaszok is nagy erővel harcolnak, a Dardanelláknál is nagy csaták dúlnak. Szerbia ellen azonban eddig mi sem történt. Készülnek katonáink, hogy a betörés elegendő előkészülettel és erővel történjék.

— **Színészet.** A szini szezon véget ért. Rác Dező színtársulata csütörtökön csáktornyai szereplését befejezte. A hét folyamán jutalomjátékok voltak soron, mindenkor meglehetősen telt házzal. A színészek Csurgóra távoztak.

— **Többszörös betörés.** Muraköz felső vidékén szeptember hó folyamán egymást érték a feljelentések betörések és lopások miatt. Végre sikerült a strídóvári csendőrségnek Novinacsak György erzsébellaki illetőségű egyén személyében elcsipni a tolvajt. A nevezett, szekerészkatona az 5 sz. pozsonyi ezrednél szolgált. Hogy szabadságolásáról visszament, Szombathelyen találkozott bevonult katonacimboráival, ott elterelték ki, hogy nem tesznek eleget kötelezettségeiknek. Csáktornyára jöttek, hol katonaruháikat felcserélték lópassal szerelt polgári ruhával. Majd megkezdtek működésüket. Tizenegy betörést követek el vagy 8—9 községben. Loptak pénzt, ruhafelét, élelmiszereket stb. Százakra megy a pénz összege. A ruhafelét és egyéb tárgyakat eladták Csáktornyán, Luttenbergben. Ezen a pénzen kisebb kocsmákban mulattak. Az élelmiszert pedig »Carje« nevű Szelencze—Szentgyörgy közti nagy erdőben logyaszották el rejtejtanyájukon. Novinacsak társairól csak mint Gyuri, István, Pali-ról tud felvilágosítást adni, mert egymást csak így ismerték. A három társat, kik ellantak, csak személyleírásuknál fogva kerithetik kézre. A nyomozás széles körben megindult. A mezei munkával foglalkozó lakosság, ki pénzeckéjét a ládafiókjában rejteli gyenge zár alatt lévő lakásán, fellelgeztelt a betöréseiről már fiatal korában ismert Novinacsak György elfogatásával, ki vezetője volt e bandának.

— **Szüret.** Strídóvár vidékén a szüret október 10 én veszi hivatalosan kezdetét. A permetezett szőlők jó közepes eredméssel kecsgetlik a gazdákat. A szőlő már eddig is szépen beérett. Az elmúlt héten 70 fillértől 92 fillérig történtek nagyobb kötések.

— **Színészet Csáktornyán.** Rác Dező derék színésze a mult héten is arattak dicsőséget. Pedig ugyancsak nehéz a helyzetük. A sziniszagatól katonai szolgálatra hívták be s így fej nélkül van a szinistársulat. A rendezőnek pedig fáj a feje a sorozás miatt, mely a szininteremben folyik le. Nap-palra tehát mindent el kell távolítani a tereméből, ami a színházra emlékeztet. S ebből kifolyólag másult kell tartani a szinpróbákat is, ami nemcsak tömördek felesleges munkával, de tetemes költséggel is jár. Ez azonban a színészek kedvét és ambícióját nem lohasztja le. Szébbnél szébb darabokat adnak elő, melyekben művészetüket bemutatják. Szombaton és vasárnap a Moztündér és Zsuzsika kisasszonyt adták. Természetes, hogy a bájos primadonna, Tömör Annus, volt ezeknek az operetteknek a lelke. Kedden színre került a Tiszavirág operett, szer-

dán Timár Liza erkölcsrajzot adták. A Tiszavirág attrakciója Rác Dezőné, a sziniszagató felesége, volt. Amt játék és ének élvezetesen nyújtani tud, abban ez estén gyönyörködhetünk. Rác Dezőné mindkét minőségében kiváló produkált. Pedig nehéz szerepe volt a houleány magasztos érzelmeit az asszony gyarló szerelmének feloldozni. Megtette, művészetelt tette meg. Könnyen tehette meg, hiszen Virágh Lajos volt a csabíója, aki ez estén, szép sikert aratott. — Timár Lizában Nánási Juliska szerepelt. Ha Tömör Annus a szinistársulat lelke, Nánási Juliska az esze. Temperamentum, alak, felfogás, játék mind kvalifikálják a nehéz szerepekre, melyeket drámákban eljátszania kell. Ilyen volt Liza szerepe is. Nehéz volt, hogy a romlott társadalom erkölcsstelen felfogásával szemben megálljon s lelke tisztaságát megőrizze. Játéka erőteljes, de finom, kitérései minden mesterkéltéssel nélkül valók, pózmentesek voltak. Szóval a helyzet hozta természetességgel igazolta a maga felfogását, amiért sok taps járt ki neki. A darab sikerében osztozkodott Nánási Kárpáti Nándor, Timár szerepében. Kárpáti jó drámai erő. Kemény marokkal fogta meg a darab meséjének a gombolyagját, hogy gyorsan gördülő fázisait biztos kézzel szövögesse. Drámai eruptiók, gyengéd szeretel harmoniában voltak egymással játékaiban s méltán megérdemelte a tapsot, melyet kapott, amikor az események sodrában tisztességes lelkivilága összeomlott. A darabban Földvári Imre is értelmesen játszott. A házirosvot komoly sikerrel adta. — Csütörtökön kabaré volt műsoron, melynek keretében a társulat minden tagja, ki-ki a maga szerepkörében, szerepelt. Ezáltal megemlékezünk a társulat ballerínájáról, Bereczkyről is, aki mint más darabokban, ugyezen az estén is temperamentumos, ügyesen táncolt Pataki Elzának is nagyobb szerep jutott a Katicza operettben pénteken, melyet nagy játékedvvel és sikerrel oldott meg. Ebben a darabban Földvári is öregbítette sikereit gyújtó mókáival. Amint értesülünk a társulat október 3 án vasárnap játszik utolsót, ezalatt az idő alatt lesznek a szokásos jutalomjátékok, a többi napokon pedig a még hátra levő újdonságok kerülnek színre.

— Jó ötlet ezekben a drága időkben, ha frissítő, jóízű és szomjúságot oldó házi italokat csekély költséggel otthon készítenk. 100 liter házi italt (ananas, alma, málna stb.) bárki készíthet. Az alkatrészek ára pontos utasítással börtvenítő K 4.50 utánvéttel. Ott adagnál egyet ingyen hozzácsomagol Grolich János Annyal-drogériája, Brunn 618 sz. Morvaország).

Szerkesztői üzenet.

Rözsza. Verse nem közölhető.

Közönetnyilvánítás.

Mindazon kedves ismerőseinknek és tisztelt közönségnek, kik feljuttattak nekem drága férjem szeptember 24 én történt elhalálása alkalmával részvétükkel enyhítették fájdalommat s a temetésen részt vettek, ez uton mondok hálás köszönetet.

A gyászoló család nevében:
Csáktornya, 1915. szept. 26.

Özv. Kelemen Ferencné.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika v Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijli list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznanu se poleg pogodbe i faj računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

BALKAN.

Velike bitke v Volhyni. Francuzka offenziva. Tak nas „ladaju“ talijani. Bulgaria je pripravna. Grčka mobilizacia. Peter kralj zahvaliti se bude moral. Kuliko vojnika ima Turska. Braniti treba Srbiju. Talijani na čerleni križ strélaju. Turske bitke v Kaukazušu.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Rus je prošli tjeden v Volhyniji ono hotel s našom vojskom napraviti, kaj smo mi pri Gorlice zvanom mestu s ruskom vojskom napravili v protuletju. Tojest i on je prek hotel vdrti centruma naše i nemške vojske. Strahovito vojnikov je tiral proti našimi zašancenimi šeregi. Po deset redov je naprej tiral. Ove rede su naši postrélali, predi kak bi do jarkih naših šeregov došli. Koji su pak do jarke živi dospeli, oni su se taki našim predali. Vu 2 dněvih je tu naša vojska 20 oficirov i 4000 vojnikov polovila. Vu ovoj velikoj bitki smo mi nekoliko štukov izgubili i morali smo se nazad potegnuti, da nebi naše šerege velika ruska vojska obkolila. Ali rus je takov zgubiček imel, da je i on potegнул svoju vojsku nazad i bojno polje našim prek dal.

Jeden drugi del naših i nemških šeregov pod zapovedničtvom bavarskoga hercega Leopolda prevzel je Neguevic varaša, dalje prama severu gde Berezina potok v Njemen teče, je opet dalje došel i karku, s kojom hočeju ruse obkoliti, je na vuzkeše potegнул. Ako bude nam sreća malo poslužila, tu bumo mogli obkoliti rusku armadiju, koja je vezda v velikoj stiski.

Nemški orsag je opet pokazal, kak je bogat i jak. Tu se je ve vre tretiput oglašil med nemškim narodom, da koj ima, naj daje za taborske stroške orsagu na posudu peneze. Sini Nemške zemlje su 12 milijardov, tojest 12 jezer millionov podpisali za taborske stroške. To nigdo ne bi mislil, da su nemci tak bogati, pak pripravni za aldov, gda od njih to domovina potrebuje. A osobito ne su mislili to francuzi, pak englezi, koji vezda v Ameriki iščeju peneze za taborske stroške, ar jih sami nemaju.

Gda je nemški cesar Vilmoš zeznal, da su njegovi podložniki opet takov aldov doprinesli za domovinu, oduševljeno se je zahvalil njim. Lepo je bilo od cesara, da je i navučiteljem i vučenicom rismeno izrazil svoju hvalju, ar su i dijaki vno go penez dali za taborske stroške. Cesar je odredil, da budu nemški dijaki jeden den

vakaciju imeli. S tem je hotel cesar zahvaliti nemškoj deci, da su i oni svoje pripravane fillere na oltar svoje domovine deli.

Jedne švajcarske novine su izračunale, da su rusi jedno leto dugo v laboru dvesto dvadeset i tri jezer oficirov izgubili. To je takov zgubiček, kojega je težko nadomestiti. Zbog toga imaju ruski šeregi takve oficire, koji niti pisali neznaju.

Važno je za nas, da je bugar svoju celu vojsku oboružil i na srbsku granicu poslal. Gda je bugar svoje posle izravnal s turčinom, onda su se naši neprijatelji prest rašili, ar z toga su vidli, da bugar s nami drži. Bugar još čeka i ako bude potrebno, bu s nami i s turčinom vojavao proti našim neprijateljem. Grk i vlah je v miru i pazi, komu bude taborska sreća poslužila.

Srb i talijan se ne trpiju v najnověših vremenah. Srbu je rus obećal Slavoniju i Horvatsku, ako bu labor dobil. Ali i talijan bi rad odčeknuti iz kurune Svetoga Štefana ove zemlje. Kaiti obedva nemreju dobiti Slavoniju i Horvatsku, vezda je jalen i mrzi jeden na drugoga. Kak nam je poznato, niti jeden, niti drugi nebu mogel pod svoj jarem potegnuti naše domorodce horvate, pak slavonce, ar se niti sami horvati, pak slavonci neda v pod srbski, niti pak pod talijanski jarem tirati, a osobito magjari za nikaj nebudu ostavili svoju braću, s kojimi su jezero lét skopa živili pod kurunom Svetoga Štefana. Zna svaki magjar i horvat, kaj bi rad srb, pak talijan. To je zrok tomu, da se na srbskoj i talijanskoj granici tak giegjerno držiju magjari sa svojom braćom horvatom. Na opak bude! Srb, pak talijan bude nam moral iz svoje-ga dati najmenje tulko, kuliko bi on od nas odzeli hotel.

Srbom je počelo opet zlo iti. Iz Belgarda su vre stanovnike sve odstranili, ar su naši štuki tam počeli svoj posel. Više ližah leži vre v Belgradu v prahu, koje su naši kanoneri postrelali. I kre drugih stranih srbske granice su počeli naši i nemški šeregi bitke sa srbom. Budemo vre čuli glase za malo vreme od srbov. Mislimo, da budu za njihov nemili čin, s kojom su zaklati dali našega kraljica i njegovu ženu, friško naplaćeni. Red je vezda na njih došel.

Važni glasi se čuju iz Francuzke. Francuz bi s pomoćjom engleza rad nazaj dobiti od njega odzetih zemljah. Zbog toga je oštro navalil na nemce, koji na francuzkoj zemlji v svojih dobro napravljenih šancov paziju, da nebi francuz nazaj dobil ono, kaj je izgubil. Francuz je 70 vur dugo pod jednom strelal sa svojimi kanoni šance nemških šeregov a onda s bajonetti navalil na nemce. Nemci su svojom poznatom višetvrom dočekali francuze. Vno go su postrelali, a na jednom mestu pri Lilleju 2600 francuzov i englezov pak 25 oficirov polovili i 14 mašin-puskah odzeli, na drugom mestu pri tiseju pak 4000 vojnikov i 39 oficirov polovili.

Talijani su tam, gde su bili, gda su rat počeli. Nikaj nemreju naprej dojt. Ov naš naiprostejši neprijatelj vezda svojimi štuki na naše špale strela. Tak je vćnil i 26 ga septembra, gda je na Görcki špital strelal i dosta kvara na špitalu napravil. To je nečlovečanski čin, ar svi narodi kontrakta imaju med sobom, da na špitale nebudu strelali. A talijan je ipak to napravil, ar kak nam je poznato, talijan niti kontrakta, niti pak svoju poštnu reč ne drži. Budemo ga i na to navćili.

Balkan.

Bulgaria odredila je cele vojske mobilizaciju na Srbski granici od ishodnoga kraja, od Dune i Drine pak počeli su naši nemški štuki grmeti. Glasovitni naši kanoneri od Dune, Szave i Drine strélaju i posipavljaju s granetini ov mali i grěšen orsag, koj je vno go lét vno go zla napravil, kaj su samo naši neprijatelji od njega zahtěvali. Ovaj mali i zloban orsag na sve je pripraven bil, skim je nam na škodu mogel biti. Sad, kad smo opet započeli boja na Srbiju, Božja pomoć se nam vidi v Bulgariji, koja je ravno ovu vreme mobilizerala svoju vojsku i barem ne je još nikomu poručila boja, itak pripravna hoće biti s celom svojom vojskom.

Mi, kakti rođina bugarcom, navěk v svakim vremenu s toplom čutjom smu se sponašali prama Bulgariji. Iz magjarskoga srđca nigdar se ne zgubila ona tradicija,

koju smo čutili prama poštenim bulgarom, skojemi smo negda vremena skup došli iz dalke Azije i koji su takodjer s velikim terpenjom ovdje si u susjedstvom stvorili svoj orsag. Mali njihov orsag med balkanski narod se je vcepil. Med morjom kojega su slavi napravili okolo njega, skorom se je već vtopil i tak je već bilo, da Europa i za bulgarce je mislila, da su slavi. Ali bulgarci čisto odlučno su se sponašali od balkanskih slavov. Od prtega srdca trezne miseli, hrabri i gostoljubni su bulgarci. S tem su najbolje s'ičeni k magjarom.

Balkanski slavi nē su takvi. Slav je podmokjeni na balkanu, zločestoga srdca, lukav i skodljiv.

Sve ovu nigdar su nē tak skazali bulgarci, kak pred tridesetemi lētni, kad su slavno potukli srbske serega, takodjer skazali su to i u zadnjim balkanskim boju, kad je balkanski narod proti Turskomu orsagu vojvau. Slavne bitke oni su zadobili, prama vitežkim turskim šeregom, oni su skorom sami krv prelēvali. Drugi, najmre pak srbi nē su mogli prevladati turčine, bitku za bitkom su zgubili, ili pak su na stran potegli svoj rep i nē su steli niti sami za sebe krv prelēvati. Za kratko vrēme posedočilo se je, zakaj su se tak sponašali i kaj njim je cilj bil. Cilj pak njim je to bil, da bulgarci samo se naj mučiju, samo naj prelēvaju krv, stēm slabeši budo i stēm leži njim zemeju sve onu, kaj su u keravim boju od neprijatelja zadobili.

Tak je i bilo. Srbi i montenegrovci skup su se združili i kad su bulgarci iz hiljada ranih krv tečili, vudrili su na nje i zeli su njim onu Macedoniju, za koju su tulikšne krvi preljali. Ravno su tak napravili, kak su naši neprijatelji s nami steli napraviti.

Kad pak je slavna Bulgaria med izdajniki propala, što ju je branil? Austria-Magjarska i Nemska je zaprēčila, da su ju još bolje nē rezēhali. Ove dvē drzave su branile Bulgariu, da su ju još bolje nē ponisili. Ova strahovitna obmana na jedanput je odprla oči bulgarcom. Previdli su kaj moreju čekati od Rusije, koja kakti branitelj se sponašala navēk na Balkanu. Ku som pak je cilj bil, da niti jedna balkanska drzava nesme moćna biti, jerbo to njim bi jako na putu bilo. Za to je morala Bulgaria propasti, jerbo ona je najvitežka, najmoćnēša bila i ona je najviše slavnih bitkah zadobila. Ako se drugač ustanovi položaj, Bulgaria bi bila, kak ti jedan vodja ostala na Balkanu. Svrho toga je Ruska na hujstila prveše saveznike na Bulgariu.

Vu svētnim boju došla je opet naprē Bulgaria.

Skim hujše je islo na bojnom polju našim neprijateljom, skim bolje su previdli francuzi i englezi, da prama turčinu nikaj nemoreju, skim bolje su se vkanili vu izdajnim talijanom, koji su čisto nemoćni prama nam, stēm bolje su steli nagovoriti bulgarce najpodjigneju proti nam i proti turčinu svoje oružje. Bulgarci nē su se šteli povdati i opet za nos voditi. Navētili su se već vu balkanskim boju i rajši su se pomirili s onim turčinom, proti kojemu su je steli postati. Turčini poštuvali su vitežke bulgarce i dali su njim trijezero kvadrat kilometrov lēpe plodne zemlje i jedno važnu željeznicu skojom moreju tizam do morja

Poleg ovoga kontrakta naši neprijatelji zgubili su zemlju iz pod nog na Balkanu. Srbi, koji su vkrali Macedoniu od Bulgarie, derhtuč glediju bulgarsku mobilizaciju. Kak i rusi, koji dan, na dan velike zgubičke imaju i srbi već misliju, da su pogubljeni. Rus je zgubil igraču na Balkanu, domaj pak je ves spotrti, nemoćna je Englezia i Francuzka. Strahoviten boj bude se prehitil i oni vidiju, da smo boja već mi zadobili. To pak tuliko zlamenuje, da Ruski orsag spotrti ostane. Važna stvar je to, jerbo stēm balkanske drzave vun zideju iz ruskoga jarma i od vezda nebudo slugi Rusije, neg slobodni ostaneju i sami sebe tak budo slobodni ravnali, kak njim to bolje bude pasalo.

Balkanskomu narodu sloboščinu navješćujuju naši i nemski stuki pri Duni, Savi i Drini. Navješćujuju, da bolši svēt bude došel tak njim, kak i nam, najmre pak bulgarci nazat budo sve onu dobili, kaj su si skervjom vu balkanskim boju zaslužili i kaj su njim potlam savezniki tak nečimurno iz ruk strgali.

Bitka pri Novoalexinieci.

Cēli šereg slavnih bitkah smo već zadobili, sad opet se je poveksal ov broj s jednom velikom bitkom, koja je pri Novoalexinieci više danov trajala i tak se je za ključila, da su ruse čisto širom rezbili. Naravsko je to, rusi su ovdj probali s najvekšom moćjom na nase čete vdirati, da si tarнопolskoga fronta s jedračiju i da Brody varaša nekak nazat zadobiju. S velikim šeregom više danov su ovdj vdirali, svaki dan nove regimente i friško rezervu su posilali vu ogenj, ali sve njim je pre malo i zabadao bilo, nē su bili mogućni našega fronta predrti, i čelo bitko strahovitim zgubičkom su zgubili. Važno je to zanas, jerbo ako bi rusi ovdj našega fronta bili predrti, onda i Sereth i Ikava front bi vu pogibelj bili došli. Naprotivno pak je nam ova slavna bitka jako na hasen bila i kak Höfer general je već prejavil, rusi su po ovi bitki vu Volhyni prestali na nase pozicije vdirati, jerbo su odnemogli. Niti na Ivka frontu, niti pak na Styr frontu nē su mogli rusi nikaj važnešega napraviti i poleg toga, kak je to naprē bilo znati vu Volhyni ravno su tak morali postati, kak su za onu vrēme pri Stripa frontu.

Onu napreduvanje, kaj su rusi na čast caru odredili vu Galiciji, potlam kak je Nikolajevič nadherceg propal i ostavil bjno polje, čisto je prestaio i mi izbilja radovolni moremo biti s onami bitkami, koje su zadnje tijeodne vu Volhyni trajale. Samo čisto jedan mali falačrk zemlje, koju smo od rusa predi odzeli, smo nazat morali odпустiti, ali rusi su to prēk jako drago platili i sami sebi nē želiju, da bi za svaki falaček zemlje tulikšne krvi morali potrošiti i tulikšne municije zabadao po fračkati.

Dalko gori na severnim kraju Hindenburga šereg dalje bije ruse, najmre pak oue, koji su pri Vilni stali. Od Vilejke na izhod, tojest od Molodečno malo na sever rusi opet sveitkom silom su probali nemsčkoga fronta predrti, da iz kola vun vuidejo. Ove sturme su nemci sveposud nazat zbili. Od zapada na izhod nemci nprestalo dalje tiraju ruse i već su med Smorgon i Visnem zvanemi varaši vu ruske pozicije opet došli. Nemcom sve tak ide, kak si to naprē zračunaju.

Bitka ovdj još traje, ali već znamo, kak se bude dokončala. Napreduje i Lipot bavarški herceg i ovi dva generali budo ovu veliko bitku zadobili, pred kojom rusi žurno se hoćeju vugnoli i svrhu toga s velikom silom retirēraju.

Vu Volhyni takodjer retirēraju rusi, gde su taki kak je sam car postal vodja, odmah poteli na naše pozicije vdirati. Osēm danov su trajale vu izhodni Galiciji ove bitke. predi pri Sereth vodi, potlam pak pri Strypi. Mogućno nam je bilo ovdj ruse zastaviti, koji su morali nazat vu svoje pozicije se spraviti. Pred dvemi tijeodni su se započele ove bitke vu Volhyni od Rovno varaša na izhod. Nase čete podjednoma su harcuvala i vu ovim vrēmenu spravile su se nazat vu naprē napravlane šance, da ruse zastaviju. Tak se je i pripetilo. Rusi su morali nazat se potēcti.

Ivanov generalu to je bila zapoved, da ovdj mora našega centra predrti, ali cilja nēje mogel postiči, barem je strahovitoga naroda alduval i tuliko krvi prelejal, kak da bi ovdj stel bil cēloga boja zadobili.

Vilniskim šeregom još traje boj, Düna-burga nemci bombardiraju, i kak se vidi, za nekoji dan njim bude vu rukah. Kak se to pripetilo, cēli vilniski šereg tak bude širom rezbit, da više ga nebude moći skup spraviti.

Započela se francuzka offenziva.

Tak dugo su rusi zahtēvali od svojih saveznikov, da naj jedanput i oni se nekaj počneju delati, doklam na zadnje francuzi i englezi hapili su na nemske jarke i šance vdirati vu Francuzkim. Od morja, do Vcgēz-ček bregov pedeset vur dug su iz stukov strēlali na nemce i zatem su na sturmu išli. Nemci su pripravni bili na to i skorom svigdi su, nazat zbili neprijatelja. Na Ypern okolici englezi su sećom moćjom vdirali na nemce i počeli su kre jedne željeznice napredovati. Englezko vdiranje šrapneli i s bajonetami su nemci nazat zbili. Englezi i okolo Labasse čatorna su počeli bitku i ovdj još traje boj.

Pri Soucheznu francuzi probaju i ovdj su na jedno kratko vrēme mogli vu nemske jarke vdrti, ali potlam nemci sbajonetami su je pretirali. Vu Argonneek šumi takodjer su probali francuzi vu nemske jarke dojti, ali i ovdj zabadao su se mućili.

Bitka tu i tam još traje, ali već je videti, da zabadao su pedeset vur strahovite municije pofratili. Znati je to, da francuzi i englezi još sveksom moćjom se budo na nemce navaliili, ali nemci su i na to pripravni. Opet i to je naprē videti, da nebudo na cēlim frontu probali nemce preobladati, neg samo jedno, dvē pozicije budu probali zadobiti i nemsčkoga fronta predrti.

Kak čete skupljaju, videli je iz toga, da naj vekša bitke vu Elzasu budo, gde su francuzi ferral mijun soldacije na skupljali. Talijani takodjer na svi granici su nekoji vojni zbor nastavili, da mi naj mislimo, da oni za francuzi skup vojujeju. Talijanski orsag još nēje Nemsčkom orsagu poručil boja, stoga još neznamo ali nebude vu bližnjim vrēmenu se to pripetilo. Svajc svrhu toga takodjer na francuzku i talijansku granicu je postal svoje vojničtvo, da pripraven bude i s oružjem braniti svoj neutralen položaj.

Drugi dan još s vekšom silom je dalje trajala francuzka offenziva. Tri dane su stuki rućali i zatem četerdesetosem vur je sturma trajala i bilo je mesto, gde su nemci

prve jarke ostavili i vu zadnoje se spravili. Naprimer pri Perthestu dva, tri kilometre nazat su se potegli nemci i vu naprè prepravlene pozicije odisli.

Francuzi strahovitne municije i krvi su potrošili, doklam su nemce mogli iz prvi jarkov vunzdiči. Pitanje je samo to, ali jim je to vrédno bilo i ali budo mogućni ove jarke duže vremena braniti i zaderžati, jerbo znamo, da nemci navadni su nazat povrnuti, onu kaj su dobili.

Ovdi nemci puno bolje pozicije imaju i odonud jako dobro moreju strèlati sve poznate francuzke pozicije. Tak su tu šanci i jarki napravljeni, da francuzi s nikakvom jakostjom nebudo mogli nemškoga fronta predrti.

Francuzko i Englezko vojničtvo celo moč je skup pobralo, da to napraviju, kaj smo mi vu Galiciji, ali njim segurno nebude to mogučno, jerbo nemci su za vremena se k tomu prepravili i poznati je već, da saveznikom već fali onu, kaj je vu boju najbolje potrebno, to pak je municija.

Nemci su već nekoji dan predi znali, kaj se bude pripetilo k tomu pak tuliko štukov i mašinpuskih imaju, da se dobro i lépo braniti moreju makar više mesecov.

Francuzi na dvè strani su mogli malo nemce nazat stisnuti, na više strani pak su oni bili bili. Najmre pak su nemci englezke šerege strahovitno zbili, kojih ga vu Flandriji triput tuliko bilo, kak nemcov.

Englezi i s flotom su se vu boj pustili i Zeebrüge zvanoga varaša su strèlati, ali kad su njim nemci jedno veliko ladju potopili i više njim oranili, flotta je nazat na odprto morje odisla. Biti su bili i na Yperu frontu, takodjer od Nuville na sever. Ovdi su jezerodvèsto mrtvih i deset mašinpuskih ostavili. Med mrtvama je i jedan general bil.

Vu Argonneok šumi su nemci preobladali francuze i polovili su od njih 3750, medkojemi su 39 oficiri bili. Barem su nemci vu dvè mestli malo se nazat morali poletći itak su zato tak močni, da francuzi i englezi nebudo mogli njim fronta predrti makar kuliko guder municije i krvi potrošiju.

Tretji dan već je francuzko i englezko napredovanje postalo i barem znamo, da bitka još dalje trajala, itak je već videti, da francuzka nova ofnziva sama od sebe se bude zrušila. Dakle tretji dan tam stojiju nemci, da s njihuiše zube spolrti neprijatelju. To pak je tak mogučno bilo, jerbo nemci sve su naprè znali kaj i gde se bude nekaj pripetilo i lépo su pripravnli bili na sve.

Francuzki vodja Joffre s jednim vudarcom je stel nemce iz Francuzke zemlje vun zbili. Nemci su poprijeli vudarca i odmah su ga nazat dali. Lohko, da ova ofenziva još i čeli oktober bude trajala, ali nemci dobro znaju, da tak francuzi, kak i englezi opešali budo. Francuzi i englezi tak budo shodili, kak i rusi, kad su se vu Karpate zabušili. Rusi su počeli vu karpatski strahovitne bitke i oni su tam najbolje bili bili. Tam su zgubili najlepše i najvučneše regimente.

Brčas tak budo i englezi sa francuzi skup shodili.

Ako Joffre nebude spametneši, kak je ruski vodja bil i ako nebude bolje pazlivi, onda vu nemšku mišalovku dojde, kak su rusi nam vu Karpate.

Tuliko vidimo, da nemci su zastavili ofenzivu i vu tri danov trajućem boju prek šest jezer zarobljenkov imaju i zadbili su trideset mašinpuskih.

Francuzi, kak sami pišeju, taki prvi dan su veliku falingu napravili, drugoć pak zamudili su svojom ofenzivom. K tomu pak svaki dan pet jezer regrutov bi nucali, ali toga se već tam ne zmore.

Četrti dan nemci su se na francuze navali i nazat su zadbili one jarke, koje su prvi dan zgubili. Nemci tam stojiju, gde su i predi. Bitka još trajala i neje znati, kak dugo bude još terpela. Kad jedanput budo vreme i zima dojde, opet sveskupa postoji na bojnomo polju Tuliko znamo naprè, da francuzi nebudo tak lehko vun zbili nemce, kak su to mislili.

KAJ JE NOVOGA?

Pësma tótszerdaheljskih vojnikov.

Došlo nam je leto vu tugi v žalosti, Neje moći žalost spisati za dosti.

Jezero devetsto štirinajsto leto Vnoge majke sini živiju po svétu.

Augusta meseca deneka drugoga Ostavil sem para v srcu povoljnoga.

Pak sem moral iiti po širokim svétu, Gda je svaki grmek vu najlepšem cvétju.

Gospoda su cuge s cvétjem okinčila, I zastave na red jesu nametala.

Ob dvanaajsti vuri pričel cug gibati, Na to je morala banda zaigrati.

Čulo se vikanje: „S Bogom dragi sini! Samo verni bojte k svojoj domovini!“

Pet dni i pet noći jesmo se peljali, Pri ruski granici doli jesmo seli.

Svomu regimentu onda mašerali, Ke su pri Lublinu tabora držali.

Dvajstosmoga dneva v noći v osmoj vuri Žalostno javkanje ovdi jesmo čuli.

„Hodi pajdaš mili, ranu mi zaveži, Glavicu mi zdigni, mrti bu mi leži!“

Onda k njemu idem, glavicu mu zdignem, Ranu mi zavežem, onda vkraj odidem.

Opet drugi vikne: „Hodi pajdaš mili! Ranu mi zaveži, glavicu mi zdigni!“

I k njemu odidem, da ranu zavežem, Al junak ne diše; bléda lica zgleđnem.

Grobeka mu skopam kre šume zelene, Venec mu pak zpлетem, koja nepovehne.

Ime mu napišem, majkinomu sinu, Koj je verno branil svoju domovinu.

Tótszerdahely, Balazsin Rémus
kisiró.

— Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.

— Umiranje. Kelemen Ferenc csáktornyański krétnar prošli tieden, septembra 24-ga vu petdeset i prvom leto po dugo trajućem i teškim betegu, vumrl je. Vnogo poznanca ga je na zadnji put sprevodilo. Žena, deca i veliko rodbinstvo tuguje za njega. Naj počiva vu miru Božjem.

— Orijaški plien. Nemci su stopram vezda preračunali sve onu blagu, koje su vu Novogeorgievsku i Kowno festungi od rusov zaplenili. Poleg ovoga računa zadbili su vu Novogeorgievsku 1640 štukov, 23,219 puskih, 103 mašinpuskih, 160 jezer kanonskih kugljih i sedem milijun patronov.

Vu Kowno festungo pak su zadbili 1301 kanon. Dakle vu dveju festungi blizu tri jezero štukov su našli. Razmi se, da s vun toga još svakojacko blago vu veliki vrédnosti je nemcom vu ruke došlo.

— Kuliko vojnika ima turčin. Enver pašu, glasovitoga turskoga soldackoga ministra popital je jedan novinar, ali bude nemski šereg turčinom na pomoć došel.

— Ne je nam potrebno. Mi takodjer dosta soldacije imamo — odgovoril je Enver. — Kaj mislite, ali nebudo rusi od Črnoga morja vdrti na turski orsag?

— Pripravno je čekamo — veli veselo Enver — naj dojdeju, kad hoćeju, kad njim volja bude. Prek dva milijun ljudstva imamo pod oružjem. Prinas sve tak dobro ide, kak i nemcom ili Austria Magjarski. Mi nemamo straha pred rusom.

— Osemnajst létini oktobra 15-ga moraju rukovati. Koji su se 1897-ga leta rodili i med vremenom su na štelingi bili i za soldata dobri ostali, ako su nè po imenome izpušćeni, oktobra 15 ga se moraju tam javiti, kak njim cedula kaže. Takodjer oktobra petnajstoga moraju rukovati svi oni soldacki težaki, koji su od soldacije izpušćeni i med vremenom su sa soldata ostali.

Svi mašinsti do novembra tridesetoga moreju urlauba dobili, ako to prosiju.

Opomina se svaki, da petnajstoga predpoldan najkeseše do jedenajste vure se mora javiti. Opominaju takodjer svakoga, da toplo odeću mora sobom donesti. Koj opominu ne posluhne i proti tomu zagreši, do dvè leti rešta dobi.

— Iz zvonov — štuki. Debrecinski reformatusi odlučili su, da od petnajst zvonov, devet budo soldaciji prek dali. Vu svaki cirкви samo jedan zvon ostane. Vu veliki cirкви on zvon ostane, kojega je I. Rákóczi György erdélyski knez alduval 1623 ga leta debrecinskim reformatusom.

— Tak nas ladaju Talijani. Pred nekojim danu talijansko soldacko zapovedništvo s velikim glasom je javilo, da vu fličhši grabi vdrtli su vu jedno našo poziciju. Jako su šaljivi talijani, kad nekaj tak šalnoga javiju svétu. Jeden nazocen ovak je povedal ovu stvar:

— Talijani septembra 18 ga strahoviten ogoj su spuščali na naše drotne šance. Negdi, negdi su talijanski štuki pretrgali drote, ali naši vitézi su s talijanskami mrtvami zadelali ove luknje. Na stotine talijanov je opalo ovdi doli. Tak rekuć svi oni, koji podufali su se tijam do drotov dojtli.

Talijanski zarobljeniki povédali su, da koji su živi ostali, svi su se šteli predati, ali né su ufali gori se stati, jerbo niti oni živi nebi bili ostali. Kad su to naši spazili, odmah su drotu presekli i jedno tablu s talijanskim napisom su nastavili pred luknjom. Na tabli je ovaj napis stal:

— Eutrata. To pak tuliko znamenuje horvatski „Ulaz“. Kad su to talijani spazili, 392 su odmah vu našu poziciju došli bez oružja i predali su se. Dakle tak su talijani vu našo poziciju vdrtli.

— **Bulgaria je pripravna.** Bulgarska mobilizacija mirno i slabo dalje traje. Stanovnici veselo se sponasaju. Rano jutro oglasiju se zvoni i veliki čopori stojiju pred plagatlini. Novine jedno glasno pozdravljaju i slaviju mobilizaciju. Kambana zvane novine pišeju, da Bulgaria odlučila, da strik dene na vrat svojim neprijateljom. Dnevnik novine pak pišeju, da minulo je onu vreme kad su samo predekuvali svi, sad oružje primemo vu ruke i dokončamo sve onu, kaj smo 1912 ga leta započeli. Svaki bulgarac tak veli: »Došla je vura i mi svi smo pripravní.«

— **Vilmoš cesar vu Novogeorgievsku i vu Kovni.** Vilmoš cesar pred nekojim danom na ishodni front je odpustoval, da pogledne Novogeorgievška i Kovno. Vu Novogeorgievsku zastava, na zastavi je bila, na Vistula rieki pak je nemška flotta stala Cesar je pogledal one 1600 stukov koje su nemci vu ovi festungji zaplienili, pollam pak razpravu imel Bessler generalom, koj je sad zapovednik Varšove. Odo-vud je vu Kovno odišel gde ga je Hindenburg i E chorn general čekal. Po vucihab su deca stala i cvršet se hitala pred cesara.

— **Trideset i pol centimeterni štuki bombardiraju Dünaburga.** Englezke novine već tak pišeju, da Dünaburg za kratko vreme propal bude. Takodjer pišeju, da Dünaburga ostrak magiarski trideset i pol centimeterni štuki bombardiraju, proti njim pak se nemoreju rusi dugo braniti, niti med najbolšemi šanci. Ruski šereg već se žurno nazat vleče. Dünaburg svako minuto lahko propadne. Hindenburg pred Rigom stoji, koja je takodjer već čisto obkoljena i poznato je već to, da ju rusi dugo nebudu mogli deržati.

— **Vilnai šereg pred katastrofom.** Iz Parisa i Londona pišeju, da ruski šereg koj je pred Vilnom stal jako je vu zločestim položaju, jerbo nemci su mo sve pute pretrgli i tak obkolili, da nigdi nemore prelo najti, kud bi van vušel. Špotaju ruskoga vodju zakaj je tak dugo vojuval pri Vilni i počekal doklam su ga nemci čisto obkolili. Sad već englezke i francuzke novine od toga pišeju, kaj se bude pripetilo, ako nemci vu Sentspetervar i vu Kiev dojdeju.

Dakle naši neprijatelji sami su već previdli, da rusi su tak oslabili, da niti glavnoga varaša nebudu mogućni zabraniti, takodjer niti Kieva, koj varaš pak naj bogateši i odovud se hrani pol Russije.

— **Ultimatum Grčkomu orsagu.** Jako se mučiju antantišti na Balkanu, naj-mre pak vu Grčkim, da naj odpusti sva ona mesta Bulgariji, koja su obećali. Čuje se glas, da antant ultimatumu pošle Grčki i oštro bude zahteval, da odmah naj od pusti Bulgariji Kavallu, Seren i Drama zvana mesta. Ako Grčka nebudu posluhnuła, tak budo s njom delali, kak svakim neprijateljom.

— **Talijani vu Egyptomu.** Talijanski korman prestrašil se je od nemškoga ultimatumu i sad ne ufa vu Dardanelle soldaćiju poslati, neg na mesto toga Cassoni general s jednim menjšim šeregom vu Egyptom je odišel. Neje još odivestno znati, ali bude ov šereg premenil engleze, ili pak s englezi skup bude vojuval proti turčinom.

Vu Dardanelli sad tak stoji stvar, da saveznici n kakov cilj nemoreju postići,

svrho toga opet vodju kriviju i odlučili su, da opet novoga vodju budo vu Dardanelle poslali, koj spremenil bude šerege i onak probal turčine preobladati, koji na veliko serditost i žalost saveznikom niti jeden falacek zemlje nečeju odpustiti.

— **Grčka mobilizacija.** Grki takodjer odredili su mobilizaciju, ali sve grčke novine tak pišeju, mobilizacija ne zlamenuje, da i Grčka se pusti vu boj. Grki su takodjer samo zato mobilizerali, da si granice braniju. Jeden visoki političar tak je rekel, da Grčka za vezda nema volju niti pak se nesme vu boj pustiti. Itak zato mora pripravna biti, da more si granice braniti. Drugi glasi su nê istiniti.

— **Peter kralj zahvalil se bude.** Iz Nisa došel je glas, da Peter kralj moral se bude zahvaliti. Pašić ministar je proti tomu, jerbo kak on veli, Srbia nesme stêm ruskoga cara sbantuvati. Pokehdob pak soldaćka gospoda imaju vu rukah kormanu, predi ili pollam itak se bude pripetilo, da jeden dan lepo na znanje daju Peter kralju, da najbolje mu bude, ako se sam zahvali.

— **Braniti treba Srbiju.** Balkanski položaj nikak se nedopada talijanom. Na glas zahlevaju, da talijanske cete naj obetereju Macedoniu, drugi savezniki pak Saloniki, jerbo kak talijanske novine pišeju, samo tak moreju Srbiju braniti.

— **Talijani na čerleni križ strëlaju.** Talijani već neznaju, kaj bi delali svrho toga počeli su gôrzkoga špitala strëlati, na kojim veliki čerleni križ iz dalka se vidi. Talijanski kanonéri petput su trofili špitala. Jedna kuglja je vu onu sobu doletela vu koji teško rajene amputeraju. Petdeset i tri kuglje blizu špitala su opale doli i nekoje zidine pokvarile. Neznamo kakov cilj su šleli talijani stêm postići, jerbo blizu špitala nê ga naše soldaćije bilo.

— **Turske bitke vu Kaukazušu.** Rusom niti vu Aziji nejde dobro. Turski šeregi podjednoma bijeju ruse. Minuci četrtak vu Kaukazušu dosta velika bitka je bila. Turčini zavzeli su nekoje šance i jarke od rusov, vu jedni mesti pak su njim celoga fronta pretrgli i nazat stisnuli. Rusi su proti izhodu potegli. Vnogo mrtvih i puno municije su ostavili na bojnom polju.

— **Streljeni francuski aeroplan.** Septembra 26 ga ober Freiburga zletaval je jeden francuzki aeroplan. Kak su ga spazili, nemški štuki odmah su silno počeli na njega strëlati. Tak dobro su ga naciljali, da za kratko vreme prekopicuul se je vu zraku aeroplan i s velike visine doli je opal. Vodja aeroplana mrtve je ostal na lice mesta.

— **Talijani čekaju.** Iz Rima pišeju, da Talijanski orseg još za vezda nebudu proti turčinom veške cete poslat, to samo onda bude napravil, ako englezi i francuzi do kraja zgubiju bitku pri Dardanelli.

Talijani tak misliju, da onda oni sami budeju mogli to zversšiti, kaj su englezi i francuzi nê mogućni bili.

— **Bombarderali su srbske pozicije.** Ostrak-magiarski zrakoplivci v torp popoldan bombarderali su iz zraka srbske i montenegrovske pozicije. Med pešički soldati veliki strah je nastal i sim-tam su drkali po polju. Vu ovim vremenu doleteli su srbski zrakoplivci, koji su takodjer na svoje pozicije hitali bombe, jerbo su mislili, da tam naši regimenti stojiju.

Pësma od boja Europejskoga.

*Slušajte me bratja mila,
Kaj se danas sve dogodja,
Tužni glasi na sve strani
Dohadjaju nam žalostni.
Sprevidil sem leto dana
Žalostnoga toga rata,
Ali nema nikvog glasa,
Da bi nam Bog dal svim mira.
Hvaljen Jezus i Marija,
Koja si nam pomoćnica,
Moli za nas dragog Boga,
Da nam on podeli mira.
Da ne teče krv već naša,
Nit ne plače vnoga majka,
Da ne javču vnoga deca,
Za dragoga svoga oca.
Vnogi tužen junak mladi
Ostal je vu tudjoj zemlji.
Gde vu grobu on počiva,
Draga mu se suzmi vmiava.
Plaću deca na sve strani,
Nema što nje tužne hrani,
Došel nam je denek tužni
V našoj miloj domovini.
Živeli smo lepe dane,
Ali nismo znali za nje.
Kaštigal nas je Bog dragi,
Jer smo bili mi neposlušni.
Draga, mila bratja moja
Molite svi dragog Boga,
Da gor zdigne svoju ruku
I pomiri Europu.
Da bi kralji i cesari
Zajedno si bratja bili,
V domovini svoji mili
Vu miru svi skup živeli.
Pësma moju s tem zapiram
Vu pomoći budi Bog nam,
Da za malo vreme kratko
Vidimo se svi veselo.
V Muri, Dravi kulko kaplah
Bog daj tolko mirnih letah!
Da bi svi v miru živeli,
Dragog Boga poštuvali.*

Na bojnom polju.

Munda Balázs
Feldkanonir.

TABORSKA POŠTA. Jako su nam lalle takve škatulje vu kojih 350 grammov moći poslati po taborski pošti. Sad već neje treba splateka šivati, jerbo takve škatulje, službenim napisom gotove se moreju dobiti pri Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižaru u Csáktornya. Člëna škatulji je 20 fillërov.

Za taborsku poštu gotovi kuvertisanapisom, takodjer i TABORSKE KARTE se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižarich. Člëna: kuvert — 2 fill. — taborska karta — 1 fill.

Urednikova pošta.

Dobili smo na novo sledeće pësme: 1. Pësma od boja europejskoga. (M. B. na bojnom polju). Dobra je. Denes je izlaziła. — 2. Pësma tótszerdabelyskih vojnikov. (B. R. Tótszerdabely). Dobro je složená. I ova pësma je denes izlaziła. Pišite nam i drugda iz vaše okolice, prek Mure. — 3. Na talijanski granici. (G. na bojnom polju). Stampati bumo dal vašu povëpku. — 4. Pësma od ženstak. (L. F.) Nije moći vu novine deti. — 5. Taborska pësma. (A. P. Szentmértón). S popravkami bude izlaziła. — 6. List iz tabora. (A. J. na bojnom polju). Izlaziła bude. 7. Spomenek iz bojnog polja. (K. F. na bojnom polju). Vašu dugu pësma budemo vu novine stavili, gda red na nju dojde. — 8. Od drugih nam postanih pësma budemo drugda glasu dali.

S pozdravom!

M. J.

Zahvalnost.

Svi oni prijatelji i poznanici, koji su mojega nigdar nepozablenoga tovaraša — Kelemen Ferencu — na zadnji put sprevidili, naj primēju po ovim putu moju izkerno zahvalnost. Vu ime žalostne familije:

Dovica Kelemen Ferencu

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36 —
Rozs	Hrč	28 —
Arpa	Ječmen	28 —
Zab	Zob	28 —
Kukorica uj	Kuruza suha	27 —
Fehér bab uj	Grah beli	40 —
Sárga bab	Grah žuti	40 —
Vegyes bab	Grah zmešen	40 —
Kendermag	Konopljeno seme	50 —
Lenmag	Len	50 —
Tökmag	Koščice	40 —
Bükköny	Grahorka	25 —

100 liter házi ital

frissítő, jóízű és szomjat oltó, csekély költséggel bárki által készíthető. Kaphatók: ananas, alma, grenadine, málna, muskotálykörte, borsmenta, narancs, waldmeister, meggy. Sikertelen-ég kizárva. Ezek a házi italok nyáron behűtve és télen forralva, rum és pálinka helyett élvezhetők. Az alkatrészek ára pontos előírással együtt utánvéttel bórmentve K 450. Öt ilyen adaghoz 1 adagot ingyen adok. Gazdaságok, gyárak, nagyobb háztartások, műhelyek stb. számára megbecsülhetetlen, mert a munkás felfrissül, nem részegedik meg tőle és munkaképessége nem csökkenik. **GROLICH JÁNOS**, Angyal-drogéria Brúnn 618 szám (Morvaország). 523 8-20

Egy jó házból való fiú

tanulónak

felvétetik

Kelemen Béla

uri-, nődivat-, cipő- és kalapáruházában Csáktornyan.

Jobb házból való, polgári iskolát végzett leány kereszteszik 8 éves leányka mellé. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Drávavásárhelyen

egy 3 szobás lakás, fűskamrával és hozzátartozó udvarral azonnal kiadó. Bővebbet **PINTÁRICS LÖRINCZ** ódavaló lakosnál.

Kitűnő minőségű

vajonckörte

kilónként 50 fillérért

császárkörte

kilónként 40 fillérért

válogatott gesztenye

kilónként 30 fillérért

(legalább 5 kg. vételnél) Csáktornyára házhoz szállít:

Murai, Viziszentgörgy
Telefon 1. szám.

A polgári iskolák közelében uri családnál száraz, tiszta

butorozott szobát

keresek. Ajánlatok „Évre“ cím alatt a kiadóba kéretnek.

STOCK-GOCCNAC MEDICINAL

SAVATOLT
VALÓDI
BORPÁRLAT

CAMIS ÉS STOCK gőz-pároló telepéből Bareola

COGNAC-GÖZFŐZDE, ALLANDÓ HIVATAL, VEGYI ELLENŐRZÉS ALATT

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rakóczi-utca hízta broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti **VAPNA.**

Koji treba zaidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalešu cěnu. Koji treba cěli vagon dobi vapno čisto fal. Trži cěpanoga suha bukova drva i lapora na vagu.

1551/1915.

Hirdetmény.

Kisszabadka község előljárai közhírré tesszük, hogy a közbirtokosság tulajdonát képező

korcsmaépület és tartozékai

1916. évi január 1-től december 31-ig terjedő egy évi időtartamra nyilvános árverésen folyó évi október hó 17-én délután 2 órakor a községbirónál haszonbérbe adadni fognak.

Árverési feltételek a községbirónál megtudhatók.

Kelt Kisszabadkán, 1915. évi szeptember hó 29-én.

537 1—2

Előljároság.